

NOVICE

kmetijskih, rokodelnih in narodskih reči.

Na svetlobo dane od krajske kmetijske družbe.

Odgovorni vrednik **Dr. Janez Bleiweis.**

Tečaj VII.

V sredo 7. listopada (novembra) 1849.

List 45.

Vodniku.

Na Veršacu sim se vsedel,
Lep se vsacimu pogledu,
Lep, prelep tam svet odpre!

Gledši zemljo in nebesa
Ste priderle iz očesa
Solzici sestríci dve!

Gor nad mano sonce sije,
S zlatim žarkam me oblije, —
Bog te sprejmi — luč svetá!

Serčna radost je kipéla,
Iz očesa pa vesela
Vrela sladka solzica!

Mlačne pod menoj rojake
Gledam, in támne oblake
Kriti zemljo ljubljeno!

O zakaj nek ne razgerne
Sončni žark te mēgle černe,
De b' se spodej zjasnilo? —

Druga solzica pridere,
Več' kot sladka se nabere,
In grení ko mlada smert!

Poči saj, in vdar' ko strela
Med oblake! Zelenela
Zemlja bo ko božji vert.
Miroslav.

Natanjčnisi oznanílo

zavolj začetka kovaške in živinozdravilske šole
v Ljubljani, in kakó se bo v nji ravnalo.

Začela se bo ta šola za prvo léto 7. dan prosenca
v novim létu 1850. Podúk bo v vsih rečéh v domačem
slovenskim jeziku, in vsak zamore brez plačila
to šolo obiskati, ktera je ne le Krajncam, temuč tudi
vsim Slovincam iz Štajarskiga, Koroškiga, Goriškiga,
Istrijanskiga, Horvaškiga, Dalmatinskiga in takó dalje,
ki slovenski jezik razumejo, odperta.

Ministerstvo je poterdilo Dr. Bleiweisa za vodja
in perviga učenika, in Dr. Strupita za družiga
učenika te šole, in na svet téh dvéh učencikov je od
kmetijske družbe gosp. Pavel Skale, od Gracarske in
Dunajske živinozdravilske in kovaške šole poterjeni ko-
vač in živinozdravnik, za učenika kovaštva na ti
Ljubljanski šoli izvoljen. Takó se bojo vsi podukite šole
med 3 učenike delili.

Poduk te šole pa razpade v dvé poglavitni versti:

Ena šola, ktera pol léta terpi, je le za kovače,
v kateri se učenci samo podkovanja živine učé. V to
šolo morajo po ministerskim ukazu od 25. velic.
serpana pod številko 16494 danim, vsi tisti kovači
priti, kateri hočejo prihodnjič kovaški mojstri na
Krajskim postati; ta ministerski ukaz namreč zapo-
vé, de od 1. maliga serpana 1851 ne smejo go-
spóske na Krajskim nobenimu več kovaške moj-
sterske pravice podeliti, kateri ni te polletne šole
ali v Ljubljanskim ali kakšnim drugim enakim
učilišu obiskal in ki si ni sprička (Zeugniss) iz
te šole pridobil, de je v kovaški vednosti popol-
nama izurjen. Tisti kovači, ki hočejo v to šolo stopiti
in se deležne storiti vsih predpravíc, ktere jim bo ta
šola po ministerskim ukazu podelila, se morajo z na-
vadnim učivnim pismam (Lehrzeugniss) skazati,
de so se kovaštva izučili, in bojo pri vstopu v to

šolo nekoliko na poskušnjo djani, če imajo zares k
temu poduku že pridobljeno ročnost.

Druga šola pa terpi celo šolsko léto, to je, 10
mescov.

V to šolo se bojo jemali mladi in stareji ljudje
iz kmetov, tergov in mest, kovaškiga, kmečkiga
ali kakiga družiga stanú, ki si hočejo živinozdravil-
skih vednost pridobiti. Na koncu šolskiga léta bojo
učenci, ki se hočejo izprašati dati, izprašani: koliko
so se naučili, in po tem se jim bojo sprički pridobljene
vednosti dali.

Poduki v ti šoli se bojo takó verstili, de jo bojo
zamogli tudi vsi kovaški učenci obiskati, kar jim bo go-
tovo toliko ljubši, kér si bojo zamogli v enim létu tudi
živinozdravilskih vednost pridobiti.

De bo pa ta šola zamogla poduku na vse strani
koristna biti, bo obstala:

1) iz kovačnice. Ta kovačnica bo sicer kakor
vsaka druga kovačnica, v kateri pa bo kovaški uče-
nik živino s zdravimi in bolnimi kopiti podkoval in
učence podkovanja učil;

2) iz živinske bolnišnice (špitala), kamor se
bo vsaktera bolna živina za ozdravljenje jemala, proti
plačilu, ktero bo, kar bo nar boljmoč po nizki ceni po-
stavljen, in se bo za vsako živino ob kratkim posestni-
kam očitno razglasila;

3) iz družih štal, v ktere se bo taka živina
dajati zamogla, zavolj ktere je pri kupu kak prepír vstal
in se zavoljo tega postavno sprično pismo iše, ki se
tukaj zadobiti zamore;

4) iz še družih štal, v ktere se bo živina (ko-
nji, psi i. t. d.) jemala, ki je zavoljo kakšne nalezljive
ali kužne bolezni nevarna, in ki mora po policijskih po-
stavah zaperta in ogledana biti;

5) iz mnogoverstnih podukov po bukvah v šoli,
ki so za živinozdravilsko vednost potrebni;

6) iz podukov na živini, ki se bo memo gredé
v to bolnišnico pripeljala za ogledat ali ozdravit; in

7) iz podukov na živini zunej bolnišnice takrat,
ko bo kdo za svojo živino domá, v mestu ali na deželi,
pomoč pri ti bolnišnici iskal, in kamor se bojo tudi
učenci po potrebi jemali.

Šola bo vsaki dan; samó v saboto, nedeljo in
o praznicih ne. Začela se bo zjutrej ob sedmih in bo
terpéla do poldne, popoldan pa od dveh do petih. —

Iz tega se vidi, de bo učencam na vse strani ve-
lika priložnost dana, si potrebnih vednost pridobiti. In
če si bojo učenci blizo šole staniše in živež svojimu
stanu primerno poiskali, se ne bojo kesali v to šolo priti,
ki jim toliko dobička ponuja. Če bi kteriga utegnilo
to zadrževati, de mu bo prebivanje v Ljubljani kaj
stroškov prizadjalo, naj nikar ne pozabi pomisliti, de
tudi domá živež in obleka kaj veljata. To naj odšteje